

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

จากการเปลี่ยนแปลงการปกครองแผ่นดินจากสมบูรณาญาสิทธิราชย์ เป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยเมื่อปี พ.ศ. 2475 นั้น ประชาชนได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการปกครองระบอบประชาธิปไตย แต่ในความเป็นจริงประชาชนยังไม่เข้าใจในระบอบประชาธิปไตย ทำให้การตัดสินใจระดับชาติอยู่ในมือของข้าราชการระดับสูง ประชาชนไม่มีโอกาสหรือส่วนร่วมในการบริหารบ้านเมืองอย่างแท้จริง เมื่อมองย้อนหลังจะพบว่าที่ผ่านมาเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจหรือพัฒนาทางวัตถุมาก ทำให้สังคมละเลยศีลธรรม จริยธรรมที่เกื้อกูลสังคมไทย ผู้มีอำนาจทางการเมืองไม่ดูแลความเป็นอยู่ของประชาชนและสังคม ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับประชาชนห่างไกลกันออกไป ประกอบกับการที่ระบบราชการขาดการตรวจสอบด้านข้อมูลข่าวสาร ส่งผลให้มีการใช้อำนาจไปละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชน มีการทุจริตบ่อยครั้งนับเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่ง ซึ่งทำให้ประเทศไทยต้องประสบปัญหาวิกฤติทางเศรษฐกิจดังเช่นปี 2540 (รัชนี้ เค้ามิน: 2548 : 1-2)

ในช่วงที่ประเทศไทยเผชิญกับวิกฤติเศรษฐกิจและการเงินตั้งแต่ปี 2540 เป็นต้นมานั้น มีส่วนผลักดันให้เกิดกระแสความสนใจในการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการปฏิรูประบบราชการ การปรับบทบาทภาครัฐ การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น โดยเฉพาะเมื่อทรัพยากรมีจำนวนจำกัดความสนใจจึงพุ่งเป้าไปที่การใช้จ่ายงบประมาณ และการดูแลทรัพยากรของท้องถิ่น ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในวงกว้าง อันเป็นผลมาจากทรัพยากรที่จำกัดและกระแสตื่นตัวในระดับสากลและภายในประเทศ ซึ่งการปกครองด้วยหลักการบริหารจัดการที่ทีมงานหรือธรรมาภิบาล นั้นเป็นเรื่องของการพัฒนาและการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสันติโดยส่งเสริมให้เกิดการรวมตัวของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูล คัดสินใจตรวจสอบ ลดการทุจริตคอร์รัปชันลงเพื่อให้เกิดความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชนตลอดจนการยึดหลักกฎหมายในการปฏิบัติงานซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารงาน และในขณะเดียวกันจำเป็นต้องสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในบทบาทหน้าที่การมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมเสียสละเพื่อพัฒนาท้องถิ่น สิ่งทีประเทศชาติและสังคมต้องการ

อย่างยิ่ง คือ เจตนาอันแน่วแน่ มั่นคง ไม่แปรเปลี่ยนของบุคคลทุกคนในชาติในทุก ๆ วงการ คือ เจตนารมณ์ที่จะนำพาประเทศชาติไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองในระบอบการปกครอง ประชาธิปไตยที่ดีงาม ที่มีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นศูนย์รวมสติท่วงใจของคนทั้งชาติ (ประมวล รุจนเสรี. 2542 : 11) ปวงชนชาวไทยควรดำเนินรอยตามเบื้องพระยุคลบาท ดังพระปฐมบรมราชโองการ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เมื่อครั้งเสด็จขึ้นครองราชย์ ในปี พ.ศ. 2489 ว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” ซึ่งเป็นธรรมเนียมปฏิบัติ โดยการใช้หลักธรรมาภิบาลกำหนดกลไกและกติกาในสังคม เพื่อให้บริหารจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศเพื่อพัฒนาเสถียรภาพ ความสงบสุขและความมั่นคงในสังคม โดยการบริหารปกครองที่ดีใช้กลไกของประชารัฐที่ดี ดำเนินการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (วรทัต ลัยนันท์. 2545 : 4)

ธรรมาภิบาลได้มีบทบาทอย่างมากต่อหน่วยงานภายในประเทศทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้จัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการบริหารสถานอุดมศึกษาด้วยหลักธรรมาภิบาล ในขณะที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้เห็นความสำคัญของการสร้างให้เกิดระบบ การบริหาร การจัดการ และการกำกับดูแลกิจการที่ดี ในบริษัทจดทะเบียนและองค์กรธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับตลาดทุนของประเทศไทย และได้จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อพัฒนาระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดี ในส่วนของภาครัฐนั้นในระยะหลายปีที่ผ่านมารัฐบาลได้พยายามปรับตัวเข้าสู่ระบบธรรมาภิบาลอย่างเห็นได้ชัด เช่น การก่อตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น การปรับลดขนาดหน่วยราชการ การปรับปรุงการบริหารให้มีคุณภาพ มีการบริการที่ประทับใจไม่เพียงองค์กรเอกชน การรวมหน่วยงานภาครัฐกับภาคเอกชน การพัฒนาและคัดเลือกบุคลากรในองค์กรให้มีคุณภาพและผลงาน เป็นต้น สำหรับหลักการเรื่องธรรมาภิบาลก็ได้มีการกำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ดังนี้คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า โดยกำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งกำหนดแผน โครงการเพื่อปรับปรุงงานในความรับผิดชอบให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล (นพพล สุรนครินทร์. 2547 : 2)

ปัจจุบันองค์กรปกครองท้องถิ่นกำลังเผชิญหน้ากับการท้าทายของการเปลี่ยนแปลงในบริบทสิ่งแวดล้อมซึ่งมีความซับซ้อนและพลวัตสูง สิ่งแวดล้อมสำคัญที่มีผลกระทบกับการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ ประชาชน กฎหมาย และรัฐบาล

กล่าว คือ ประชาชนในยุคโลกาภิวัตน์มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และมีความตื่นตัวทางการเมือง สูงกว่าในอดีต ส่งผลให้มีความคาดหวังและความต้องการต่อผู้บริหารท้องถิ่นมากขึ้นด้วย ยิ่งไปกว่านั้นลักษณะความคาดหวังและความต้องการของประชาชนมีความหลากหลายตาม ทัศนคติ ค่านิยม และความเชื่อของแต่ละกลุ่ม ยิ่งมีความเป็นเมืองมากเท่าไร ความคาดหวัง และความต้องการยิ่งมีความหลากหลายมากขึ้น ซึ่งกลายเป็นแรงกดดันในการปฏิบัติงานของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้ภาวะเช่นนี้ การบริหารงานเพื่อตอบสนองความคาดหวัง และความต้องการของแต่ละกลุ่มจึงเป็นงานที่ท้าทายเป็นอย่างยิ่ง

สิ่งที่กระทบกับการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกประการหนึ่ง คือ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและเนื้อหาของกฎหมาย การกระจายอำนาจที่เปิดโอกาส ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดแผนและโครงการพัฒนาท้องถิ่น การตรวจสอบ การทำงานของผู้บริหาร และการรับโอนภารกิจจากหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาคแล้ว แต่ทำให้การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความหลากหลาย และซับซ้อนมาก ยิ่งขึ้น

แม้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนไม่น้อยมีทรัพยากรมากเพียงพอใน การพัฒนาท้องถิ่น โดยไม่ต้องพึ่งพารัฐบาลมากนัก แต่มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน หนึ่งที่พึ่งพาทรัพยากรจากหน่วยงานของรัฐบาล โดยเฉพาะหากต้องการดำเนินงาน โครงการขนาดใหญ่ที่ต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก การที่จะสามารถนำทรัพยากรจากภายนอก ไม่ว่าจะเป็นจากรัฐบาลหรือหน่วยงานอื่น ๆ มาใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นต้องแสดงให้เห็นหน่วยงานเหล่านั้นเห็นถึงสมรรถภาพในการดำเนินงานการมีภาพลักษณ์ ที่ดี และการบริหารอย่างมีธรรมาภิบาล จากการศึกษาที่ทรัพยากรจากภายนอกมีจำกัดไม่สามารถ จัดสรรอย่างเพียงพอและทั่วถึงให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งได้ ส่งผลให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งต้องมีการแข่งขันกันในการสร้างความเชื่อถือแก่หน่วยงานที่ สนับสนุนทรัพยากร เพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรและรางวัลเกียรติยศต่าง ๆ ที่มีการประกวดทั้ง ระดับภายในประเทศและระดับสากล (พิชาย รัตนดิลก ณ ภูเก็ต. 2550 : 122-123)

การบริหารงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ประสบความสำเร็จ บรรลุประสิทธิผล สร้างความเจริญเติบโตให้กับท้องถิ่น มีภาพลักษณ์ที่ดีได้รับความเชื่อถือไว้วางใจจากสาธารณะ สามารถตอบสนองความคาดหวังและความต้องการของประชาชน และสร้างความพึงพอใจแก่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญทุกกลุ่ม ย่อมไม่ใช่เป็นงานที่ง่ายเพราะสภาพการคอร์รัปชันของ ประเทศไทย คือ ความขัดแย้งในประโยชน์ส่วนตนของกลุ่มข้าราชการกับประชาชน และ

ผลประโยชน์ที่ทับซ้อนในการใช้อำนาจหน้าที่ของกลุ่มข้าราชการซึ่งจะเกิดขึ้นในรูปแบบของผลประโยชน์ทับซ้อนในหลายลักษณะ เช่น การรับสินบน การทำงานนอกเวลาราชการโดยอาศัยงานในหน้าที่ ซึ่งเป็นการกระทำของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไม่ว่าจะเป็นระดับชาติหรือระดับท้องถิ่นซึ่งได้รับการไว้วางใจจากประชาชนให้มาบริหารประเทศ หรือท้องถิ่น แต่ผู้ดำรงตำแหน่งไม่ได้ใช้อำนาจหน้าที่ที่ประชาชนมอบหมายมาเพื่อทำประโยชน์สาธารณะ แต่กลับใช้อำนาจหน้าที่นั้นเพื่อสร้างผลประโยชน์ให้แก่ตนเอง การกระทำดังกล่าวนี้เป็นหลักพื้นฐานของการทำลายระบอบรัฐธรรมนูญหลักสำคัญ ๆ ของการกระทำขัดต่อความไว้วางใจของประชาชน คือ การใช้อำนาจในระดับสูง (กล้าณรงค์ จันทิก. 2550 : 6-11)

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด มีศักยภาพในการให้บริการสาธารณะ แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง แต่ในบางช่วงเวลาที่ผ่านมามีปรากฏข่าวทางสื่อมวลชนทั้งหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และสื่ออื่น ๆ ว่ามีการทุจริตคอร์รัปชันหลายรูปแบบในองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งที่ได้รับการร้องเรียนและตรวจพบการทุจริตในหลายรูปแบบ และปัญหาที่ไม่ได้ผ่านการร้องเรียนหรือไม่ได้รับการตรวจสอบจากหน่วยงานต่าง ๆ ก็ยังมีอีกมาก ซึ่งเป็นสาเหตุของความหย่อนประสิทธิภาพในการบริหารและการพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าตามเจตนารมณ์ของการกระจายอำนาจ สิ่งที่ทำทลายองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในขณะนี้ คือ การปรับกลยุทธ์ ทัศนคติ วิธีคิด วิธีการทำงานของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลไปสู่การเป็น “ราชการยุคใหม่” มุ่งปฏิบัติเพื่อเป้าหมาย คือ การพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า สร้างชุมชนให้เข้มแข็งมุ่งการกระจายอำนาจปราศจากการทุจริตคอร์รัปชัน และให้พี่น้องประชาชนในท้องถิ่นมีคุณภาพชีวิต มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

องค์การบริหารส่วนตำบล ประสบปัญหาในด้านการบริหาร และมักเกิดปัญหาความขัดแย้งกันเอง ซึ่งนับวันค่อนข้างมีความรุนแรงขึ้นทุกที ไม่ว่าจะเป็นระหว่างผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลกับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลกับข้าราชการประจำ หรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลด้วยกันเอง อันมีผลสืบเนื่องมาจากมีเรื่องราวเกี่ยวกับผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้องกับผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลบางแห่งมีการแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง โดยอาศัยอำนาจทางการเมืองมาเป็นเครื่องมือในการบังคับให้ข้าราชการประจำปฏิบัติหน้าที่ในทางที่มีชอบและปฏิบัติละเว้นระเบียบและข้อกฎหมายต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2550 : 81-83) องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่

อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ก็ประสบปัญหาดังกล่าวเช่นกัน อย่างไรก็ตามองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ต่างได้พยายามบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล คือ ยึดหลักนิติธรรม คุณธรรม มีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบ บริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดอย่างคุ้มค่ามีประสิทธิภาพ เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นและองค์กรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมกับการบริหารส่วนตำบล โดยการกำกับดูแลและสนับสนุนการบริหารงานให้เจริญก้าวหน้าตามเจตนารมณ์ของการกระจายอำนาจ ดังนั้นจึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะหาคำตอบของระดับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ว่าเป็นอย่างไร และการวิจัยอาจสามารถใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการที่ดี ตลอดจนเป็นข้อเสนอแนะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาภารกิจรวมทั้งการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ทั้งรายด้านและโดยรวม
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีสถานภาพตำแหน่งแตกต่างกันในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

สมมติฐานของการวิจัย

1. การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย อยู่ในระดับมาก
2. บุคลากรที่มีสถานภาพตำแหน่งแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยองค์การบริหารส่วนตำบล เฉพาะเขตพื้นที่ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย จำนวน 11 แห่ง คือ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกอมเกาะ องค์การบริหารส่วนตำบลสองห้อง องค์การบริหารส่วนตำบลวัดธาตุ องค์การบริหารส่วนตำบลค่ายบกหวาน องค์การบริหารส่วนตำบลหินโงม องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเตือ องค์การบริหารส่วนตำบลกวนวัน องค์การบริหารส่วนตำบลสีกาย องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุบังพวน องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองหมี่ และ องค์การบริหารส่วนตำบลปะโค

2. ระยะเวลา ระยะเวลาในการวิจัย คือ เดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2552

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากร (Population) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นายก องค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 11 แห่ง ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย จำนวน 258 คน (สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย. 2552 : ไม่ปรากฏเลขหน้า)

3.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นายก องค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่อยู่ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล 11 แห่งในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย โดยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) ซึ่งผู้วิจัยได้ข้อมูลจากกลุ่มงานมาตรฐานส่วนท้องถิ่นที่ว่าการอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย เพื่อเป็นตัวแทนของประชากร โดยวิธีการคำนวณสถิติตามทฤษฎีของ ทาโร่ ยามานะ (Yamane. 1973 : 725) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 157 คน

4. ขอบเขตด้านตัวแปร

4.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือ

4.1.1 สถานภาพด้านตำแหน่งของบุคลากร

- 1) นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
- 2) ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
- 3) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

เป็นอิสระและการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส เช่น การบริหารกิจการต่าง ๆ สามารถเปิดเผย ให้สาธารณะตรวจสอบได้ ประชาชนมีโอกาสได้รับรู้เรื่องการจัดซื้อจัดจ้าง การส่งเสริมให้ประชาชนได้เรียนรู้การทำงาน เป็นต้น

1.4 หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง ประชาชนทั้งชายและหญิงมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมโดยตรงหรือโดยทางอ้อมผ่านสถาบันต่าง ๆ ที่มีอำนาจโดยชอบธรรม ร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นต่อองค์กร เช่น มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหาชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน มีส่วนร่วมในการประชุม เป็นต้น

1.5 หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตัดสินใจใด ๆ ของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนต้องกระทำโดยมีพันธะความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ตนเองกระทำต่อสาธารณชน รวมถึงการตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง เช่น การมุ่งมั่นปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ และรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงาน เป็นต้น

1.6 หลักความคุ้มค่า หมายถึง กลไกที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานที่ตอบสนองความต้องการของสังคมโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าที่สุด มีการดำเนินการและให้บริการสาธารณะที่ให้ผลลัพธ์เป็นที่น่าพอใจและกระตุ้นการพัฒนาสังคมทุกด้าน เช่น การจัดสรรการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ อย่างคุ้มค่า การให้ความสำคัญแก่ประชาชนที่มาใช้บริการ การลดความซับซ้อนและขั้นตอนการปฏิบัติงานหรือการให้บริการ เป็นต้น

2. การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ หมายถึง การนำหลักธรรมาภิบาลมาดำเนินการปฏิบัติ วางแผน จัดองค์กร สั่งการ ควบคุมในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล

3. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546

4. บุคลากร หมายถึง นายกองตำบลการบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

หลักธรรมาภิบาล	ระดับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5. หลักความรับผิดชอบ					
21. องค์การบริหารส่วนตำบลจัดบริการสาธารณะอย่างทั่วถึง					
22. องค์การบริหารส่วนตำบลเอาใจใส่ต่อปัญหาของชุมชนด้วยความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา					
23. องค์การบริหารส่วนตำบลมีความกล้าหาญในการรับผิดชอบในผลการกระทำต่าง ๆ					
24. องค์การบริหารส่วนตำบลได้บรรจุแผน/โครงการที่ประชาชนเสนอ					
25. องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร้องทุกข์และแจ้งความเดือดร้อนได้สะดวก					
6. หลักความคุ้มค่า					
26. การดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ มีการลำดับความจำเป็นเร่งด่วนทำอะไรก่อน/หลัง					
27. การจัดซื้อจัดจ้างมุ่งให้เกิดความประหยัด					
28. มีการรณรงค์ให้ทุกฝ่ายในชุมชนมีความประหยัดในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ					

หลักธรรมาภิบาล	ระดับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
29. เน้นประสิทธิภาพในการบริหารงานโดยใช้งบประมาณเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด					
30. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล
อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

1. หลักนิติธรรม

.....

.....

.....

.....

2. หลักคุณธรรม

.....

.....

.....

.....

3. หลักความโปร่งใส

.....

.....

.....

.....

4. หลักการมีส่วนร่วม

.....

.....

.....

.....

5. หลักการรับผิดชอบ

.....

.....

.....

.....

6. หลักความคุ้มค่า

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๑/ว ๕๕๐

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๘ ตุลาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือแบบสอบถามการวิจัย

เรียน คุณบุญช่วย มุลสาร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวนชุด

ด้วยนางสาววิมล เช่นเหลือ เลขประจำตัว M๔๕๒๓๓๔๒๐๗ นักศึกษาปริญญาโท สาขา
รัฐประศาสนศาสตร์ ภาคสมทบ ศูนย์โรงเรียนjemส์บริหารธุรกิจ (JBAC) กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
"การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย" เพื่อให้การวิจัย
ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
เครื่องมือแบบสอบถามการวิจัย ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมด้านการวัดและประเมินผลการวิจัย
ดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๗๒ - ๕๔๓๘

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๑/ว ๕๕๐

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๘ ตุลาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือแบบสอบถามการวิจัย

เรียน คุณมงคล ทินาววัฒน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวนชุด

ค้อยนางสาววิมล เป็นเหลือ เลขประจำตัว M๔๕๒๓๓๔๒๐๗ นักศึกษาปริญญาโท สาขา
รัฐประศาสนศาสตร์ ภาคสมทบ ศูนย์โรงเรียนเกษตรบริหารธุรกิจ (JBAC) กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
"การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย" เพื่อให้การวิจัย
ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
เครื่องมือแบบสอบถามการวิจัย ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมค้ำเนื้อหา ภาษาการวิจัย ดังเอกสารที่
แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพรวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๗๒ - ๕๔๓๘

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๑/ว ๕๕๐

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๘ ตุลาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือแบบสอบถามการวิจัย

เรียน คุณสุวิทย์ จันทร์หรร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวนชุด

ด้วยนางสาววิมล เป็นเหลือ เลขประจำตัว M๔๕๒๓๓๔๒๐๗ นักศึกษาปริญญาโท สาขา รัฐประศาสนศาสตร์ ภาคสมทบ ศูนย์โรงเรียนเจมส์บริหารธุรกิจ (JBAC) กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย" เพื่อให้การวิจัย ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เครื่องมือแบบสอบถามการวิจัย ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษา สถิติ การวัดและ ประเมินผลการวิจัย คัดเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพรวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๗๒ - ๕๔๓๘

ที่ ศร ๐๕๔๐.๐๑/ ๕๕๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๘ ตุลาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามการวิจัย

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามจำนวน ชุด

ด้วยนางสาววิมล เย็นเหลือ เลขประจำตัว M๔๕๒๓๓๔๒๐๗ นักศึกษาปริญญาโท สาขา รัฐประศาสนศาสตร์ ภาคสมทบ ศูนย์โรงเรียนเจมส์บริหารธุรกิจ (JBAC) กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย"

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและ เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามเพื่อการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นายกองค้การบริหารส่วนตำบล ปลัด องค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพรวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๗๒ - ๕๔๓๘

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๑/๕๔๕

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๘ ตุลาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามการวิจัย

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบทดสอบ จำนวน ชุด

ด้วยนางสาววิมล เป็นเหลือ เลขประจำตัว M๔๕๒๓๓๔๒๐๗ นักศึกษาปริญญาโท สาขา รัฐประศาสนศาสตร์ ภาคสมทบ ศูนย์โรงเรียนเกษตรบริหารธุรกิจ (JBAC) กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย" เพื่อให้การวิจัย ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นายกองค้การบริหารส่วนตำบล ปลัดกองค้การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพรวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๗๒ - ๕๔๓๘

4.1 นายกองจัดการบริหารส่วนตำบล หมายถึง ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนให้ดำรงตำแหน่งนายกองจัดการบริหารส่วนตำบล ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ๆ ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546

4.2 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งนักบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นพนักงานส่วนตำบล โดยได้รับเงินเดือนในหมวดเงินเดือนขององค์การบริหารส่วนตำบลที่สังกัด

4.3 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อเสนอเทศที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ อาจสามารถใช้เป็นแนวทางเพื่อให้การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น และอาจรวมถึงองค์การอื่นที่สนใจอาจสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาองค์การและการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY